

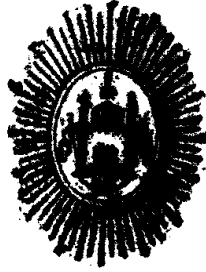

نظامِ مَنبرِ
اصولِ محاکماتِ جریڈیٹ مائین

مطبع دائرہ تحریرات مجلس عالی و زراطبع

(۲۰ حوت - ۱۳۲۲)

تعداد طبع اول (۲۰۰۰) جلد

ص
 منسوخہ
 بنیاد لکھنا
 حوالہ

ص
 ہو حکیم اخیر

ص
 نظام

اصول و ضوابط

قائد

- (۱) — ماویٰ نیکہ متعلق بو طیفہ خود مرکب جسمے گروہ قرار
 مادہ (۱۶۵) تشکیلات اساسی تحقیقات ابتدائے
 دربارہ او اجرا یافتہ در مرکز وزارت و مدیریت مستقل
 اوراق تحقیقیہ اور ابا با امور مجرم بجلد ابتدائی ماورین
 در ولایات مجالس مشورہ تقدیم میگردد، در محاکم ماورین
 و مجالس مشورہ محاکمہ ماور تفصیلات ذیل اجرا میشود۔
- (۲) — بجز داتہام ماویٰ نیکہ برادست ذمہ شان از تہمت جسم

مذکور معلوم و یا از روی سوانح عمرشان حسن سلوک
و صلاح مشهور و معروف باشد تحت توقیف آورده نشوند.

(۳) — درباره اشخاص ستورالکمال در اثبات تحقیقات اگر شخص
عادل و یاد و نفر ستورالکمال اخبار و اظهاراتهام مظنون را
کرده باشند و یا از روی دلایل و قرائن صحیح علم و طینان
بآتهام مذکور حاصل شده باشد در قسم جنح و جنایت امور مظنون
بزیر توقیف آورده میشود.

(۴) — پس از تحقیقات حالات شخصیۀ امور مظنون و اجراءات لوازم
تحقیقات براسی اثبات جنح و جنایت مظنون بها
در صورت بابت مظنون از توقیف رها میشود.

(۵) — تحقیقاتیکه درباره امور مظنون از طرف دایرۀ متعلقه او اجرا
گردیده باشد اگر تحقیقات مذکوره را مطابق اصول
و قواعد تحقیقیه و امارات و قرائن قاطعه که در علم محاکم
ظن غالب و یقین حاصل میکند ملاحظه نمایند مطابق قاعده (۶۴)
درباره امور مظنون تعیین جزا کرده میتوانند، اگر تحقیقات مذکوره
ناقص بمانند، و یا تحقیقات ابتدائیۀ دوائر متعلقه
مأمور، با تحقیقات صحیح محکم تصادم کند، تحقیقات

مصدقہ محکمہ اعتبار دارد، مجالس مشاوره و یا محاکم
ثلاثہ شوراے دولت مطابق و طائف خودشان
تحقیقات مذکور را تا درجہ اتمام رسانیده دلائل و قرائن
جرم را ظاہر میکنند .

(۶) — محاکم ثلاثہ مأمورین و یا مجالس مشاوره مطابق و اوراق تحقیقیہ
برای محاکمہ مذکور، یکروز مشخص کردہ مأمور مننون را
و اگر مدعی داشته باشد نیز مدعی را یا وکیل ہمان دائرہ
طلب میکنند .

(۷) — مأمور مننون مدعی شخصی مننون و یا وکیل ہمان دائرہ برای
حاضر شدن در یوم محاکمہ مجبور و مکلف ہستند .

(۸) — ادارہ و انضباط داخلیہ محاکمہ رئیس محکمہ تعلق دارد اگر اعضا
محکمہ در اثنا برای محاکمہ چیزے لازم بدانند بذریعہ رئیس
محکمہ و یا بعد از گرفتن اجازت آن از خود مننون مدعی
پرسیدہ میتوانند .

(۹) — در مجالس مشاورہ و یا محاکم ثلاثہ مأمورین رئیس محکمہ مطابق
اوراق موجودہ، اولاً از مدعی و یا وکیل دائرہ، و ثانی
از مأمور مننون اسم و ولد و شہرت و محل اقامت شان را

تحقیق مینماید و کاتب محکمہ مطابقت جوابها سے مدعی ویا
وکیل مأمور منظون را از روی اوراق موجوده شیفاً
تصدیق میکند، و اگر یک مخالفت دیده شود از طرف کاتب
برای رئیس گفته میشود.

(۹۰) — بعد از تحقیق شخصیت بنا بر امر رئیس، کاتب، اوراق
موجوده را بترتیب ذیل علناً مینخواند، یعنی اولاً عرض مدعی
و یا بیانات وکیل همان دایره را و ثانیاً اوراق تحقیقیه که از
دایره متعلقه مأمور منظون تنظیم یافته است.

(۹۱) — پس از قراءت اوراق مذکور رئیس محکمہ بدفعه اول مدعی
و یا وکیل همان دایره را اجازت کلام میدهد مدعی و یا
وکیل همان دایره مطابق عرض شان دعوی خود را توضیح
میکنند، رئیس محکمہ اگر افاده و بیان مدعی و یا وکیل را
واضح نبیند از نزد وی ایضا حات لازمہ میگیرد.

(۹۲) — بعد از توضیح و صحت دعوی رئیس محکمہ بیانات مدعی را
و یا وکیل همان دایره را خلاصه کرده از منظون علیه استجواب
مینماید.

(۹۳) — منظون علیه سوالات رئیس محکمہ را بجواب دادن مجبور است

اگر مظنون علیه جواب نگوید منکر شمرده میشود و اگر از خارج سوال چیزی بگوید رئیس محکمہ اورا منع مینماید و بدائزہ محکمہ سوالات خود ارجاع میدهد و اگر مدعی و یا مدعی علیه بنا بر عذر معقول مهلت بخواهند باندازہ کار مهلت داده میشود .

(۱۴) — رئیس محکمہ نظر بدعوی مدعی و بیانات مأمور مظنون هر قدر که لازم میباشد نوبت کلام داده و از ایشان هر چیزی که مطابق تحقیقات لازم دیده باشد پرسیده میتواند .

(۱۵) — در صورت انکار در هر وضعیکه شاید و سند لازم باشد رئیس محکمہ از مدعی علیه طلب شهود مذکور را و یا اسناد اثبات کرده استماع و ملاحظه میکند .

(۱۶) — تعیین شهود یا از طرف مدعی گفته میشود و یا از روی اوراق تحقیقاتیکه درباره مظنون اجرا کرده شده است معلوم میشود .

(۱۷) — شایدهاں بحضور مدعی و مدعی علیه بمحکمہ علیه علیه استماع کرده میشود و قبل از استماع شهود رئیس محکمہ اسم و شهرت و ولد و مسکن شهود را مطابق اوراق تحقیقیه و موافق تصریحات مدعی استفسار میدارد .

(۱۸) — بعد از ختام شهادت شهود، از طرف رئیس
برای مظلون گفته می شود، که اگر اعتراض
در شاهی شاهد و یا شخص شاهد داشته
باشد بیانات بدهد.

(۱۹) — اگر بیانات او معقول بود مقبول و الا مسترد میگردد.

(۲۰) — بعد از صورت اثبات قبل از صدور حکم اگر
مظنه دسیسه یعنی گمان فریب و تزویر نزد رئیس
محکمه متیقن شود رئیس محکمه تحقیقات کرد و مستورا
و همچنین تعدیل شهود استرا و علنا از طرف
رئیس محکمه اجرا میشود.

(۲۱) — شهادتیکه در حضور محکمه ادا کرده می شود
از طرف کاتب محکمه عینا ضبط و ثبت گردیده
در ذیل آن شاهدان امضا
میکنند.

(۲۲) — اگر شخص از روی قرائن و امارات معقول
اثبات دعوی را خویش را نتوانست
بمجه دعوی از طرف محاکمه ما مورین سموع

نیکرود .

(۲۳) : — برائے اثبات جرم مظنون وید برائے اثبات اعتراضات
 مأمور مذکور رئیس محکمہ مطابق آراء اعضاء محکمہ
 ہر چیزیکہ لازم و ضروریہ بیند از دفاتر و دوائر رسمیت
 رسماً پرسیدہ میتواند .

(۲۴) : — در زمانیکہ بحضور محکمہ مطابق تفصیلات فوق دعوی مذکور
 بدرجہ کفایت تحقیق کردہ باشند یا از شہادت
 شاہد و شہادت خط و خاتم و یا قرائن قاطعہ و امارات
 و دلائل سائرہ کہ در علم محاکم ظن غالب و یقین حاصل میکند
 و یا اوراق تحقیقیہ موجودہ و یا دلائل و امارات مصدقہ
 موصوفہ اسباب حکم بوجود آمدہ و دیگرہ ہر چیز
 برائے تحقیق ناماندہ باشد، رئیس محکمہ ختام محاکمہ این
 دعوی را بطرفین سفہا ند .

(۲۵) : — بعد از اختتام محاکمہ رئیس اعضاء محکمہ مذکورہ
 آقا ز میکنند رئیس محکمہ دعوی واقعہ را و افادات
 و اعتراضات مظنون را یاد دہند کار نمودہ و اسباب حکم را
 مطابق مادہ فوق کہ بوجود آمدہ است واضح میکنند

و همچنین در مابین اعضا و رئیس محکمه مذاکره کیفیت کرد
می شود .

(۷۶) — رئیس علی الترتیب آراء اعضا محکمه را از رده
شان می پرسد هر اعضا مطابق جریان محاکمه رأی خود را
بیان میدارد و بعد از این رئیس نیز رأی خود را مشخص
کرده قرارداد محاکمه را تعیین مینماید .

(۷۷) — مطابق قرارداد محاکمه اگر مأمور منطون تحت تهمت آورده
شده باشد باز از طرف رئیس و اعضا محکمه رأی
تعیین مجازات مأمور مذکور مذاکره گردیده و مطابق
نتیجه مذاکرات و مطابق مواد نظامنامه جزایته مجازات
مأمور مذکور مشخص تعیین میشود .

(۷۸) — مأمورینیکه از روی یک جرم تحت محاکمه گرفته شده
مطابق اختیاراتیکه در آئین و وقوع جرم در
نظامنامه نشان داده شده است بازخواست
کرده میشود اگر از روی یک جرمیکه قبل از نشر
نظامات موجوده تحت محاکمه آمده باشند در صورت
اختیارات سابقه شان بنظر وقت گرفته و اتهام شان

مطابق ختبیارات مذکوره تعیین کرده می شود .
 (۲۹) : — حقوق شخصی که در ضمن دعای مرجوعه این محاکم واقع
 میشود بجا کم موصوف فیصله گردیده دوباره بجا کم علیه
 مراجعت کرده نمیتواند .

(۳۰) : — نتیجه مذاکره یعنی حکم واقع بحواله دلیل و مواد قانونیه که
 باین حکم تعلق دارد بطور خلاصه حتی الامکان بیک کتابچه
 برای ثبت قرار داد محکمه مشخص شده باشد قید
 و ثبت میشود .

(۳۱) : — در اثنا محاکمه از طرف کاتب محکمه یک ضبط دعوی یعنی
 صورت حال دعوی نوشته میشود ، این ورقه ضبط
 دعوی در اوراق مطبوعه و یا بیک کتاب مخصوص
 میشود ضبط دعوی اسم رئیس و اعضا محکمه و اسامی
 مدعی و مدعا علیه ، و اگر از یک طرف شاهدان
 شده باشد اسامی شاهدان و خلاصه اوراق و سندیکه
 از طرفین برای اثبات نمودن دعوی داده شد
 متویس باشد و همچنین درین ورقه ضبط دعوی اوقات
 مدعی و مظنون علیه و مقرراتیکه از طرف محکمه قرار داد میشود

نیز درج و قید میباشد این ورقه ضبط دعوی را بحضور رئیس
و اعضاء محکمه خوانده و بعد از مطابقت آن بجزای
محاکمه دیده از طرف رئیس و اعضاء محکمه دستخط گرفته
اگر محاکمه بیک مجلس انجام رسیده باشد محاکمات
متعاقبه نیز بطور مسلسل درین ورقه ضبط و قید گردید
بطور فوق الذکر دستخط میشود و ورقه ضبط دعوی را برای
تنظیم فیصله خط محکمه استاد گرفته میشود.

(۳۲) :— فیصله خط مطابق مندرجات ضبط نامه بروجه ذیل

تنظیم مییابد :-

الف :- اسم و نسب مدعی و مدعا علیه و شهود .

ب :- خلاصه جریان محاکمه .

ج :- اثبات حکم و دلایل .

د :- صورت فیصله .

ه :- احکام نظامیه که برای فیصله محکمه اساس

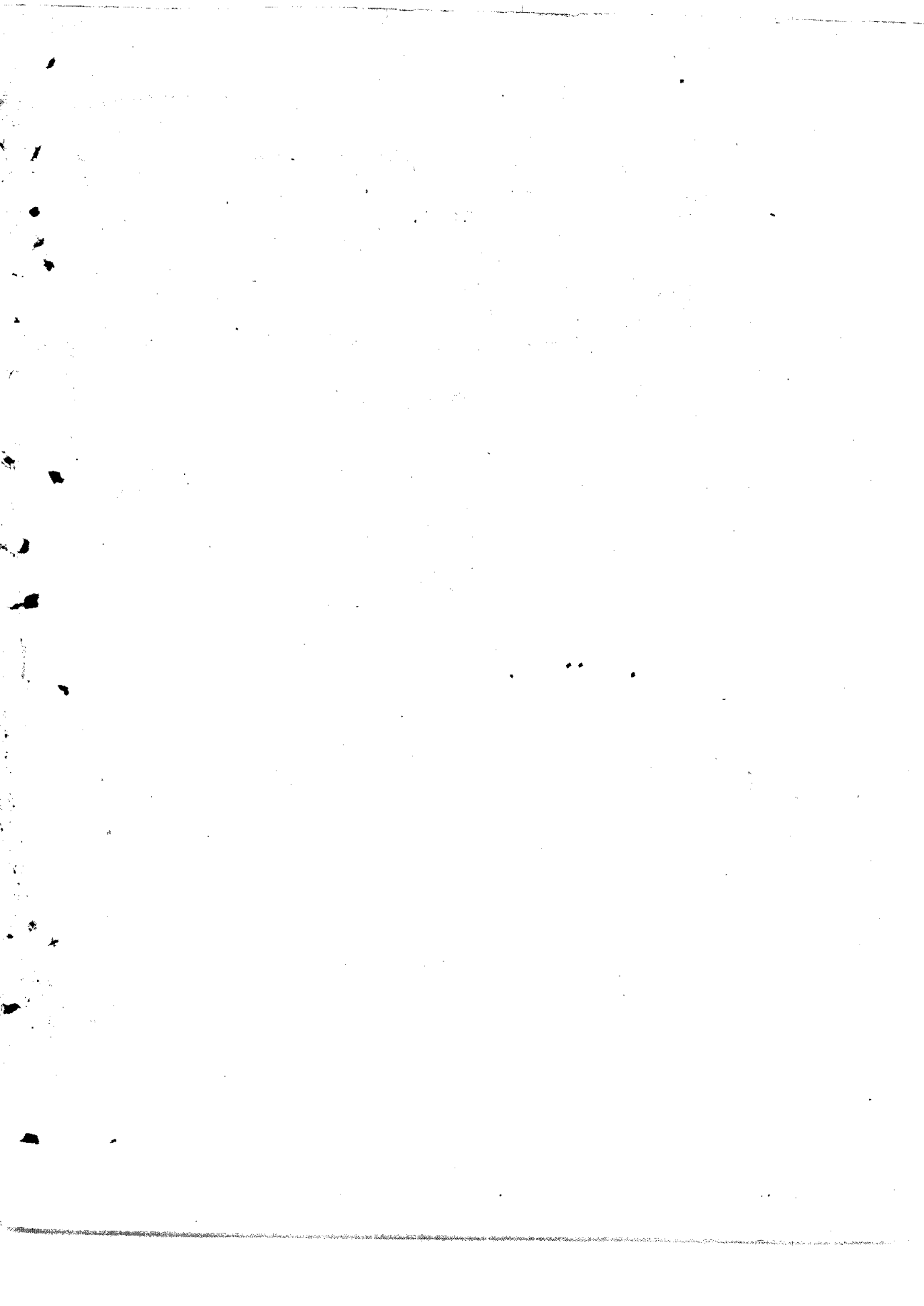
گرفته شده باشد .

و :- تاریخ فیصله و تاریخ تفهیم فیصله .

(۳۳) :— فیصله خط محکمه از طرف کاتب محکمه تحریر و بحضور رئیس

و اعضاے محکمہ قراوت گردیده و در زمانیکه مطابقت
 فیصله خط به ضبط نامه دعوی یعنی صورت حال مطابق
 دیده شد پاک نویس کرده بکتاب مخصوص ثبت
 و در ذیل آن فیصله خط از طرف هیئت محکمہ مذکور هر دو
 گردیده فیصله خط بمحکوم علیه و مدعی داده از آنها رسید
 گرفته میشود و همچنین مطابق فیصله خط مذکور برای
 دائره متعلقه بهمان امور محکوم علیه ارسال میگردد .
 ادخال و اجراء احکام این نظامنامه را در نظامات دولت
 و اجراء احکام موادش را امر و اباده مینمایم .
 تخریر ۲۰ عت ۲۰۲

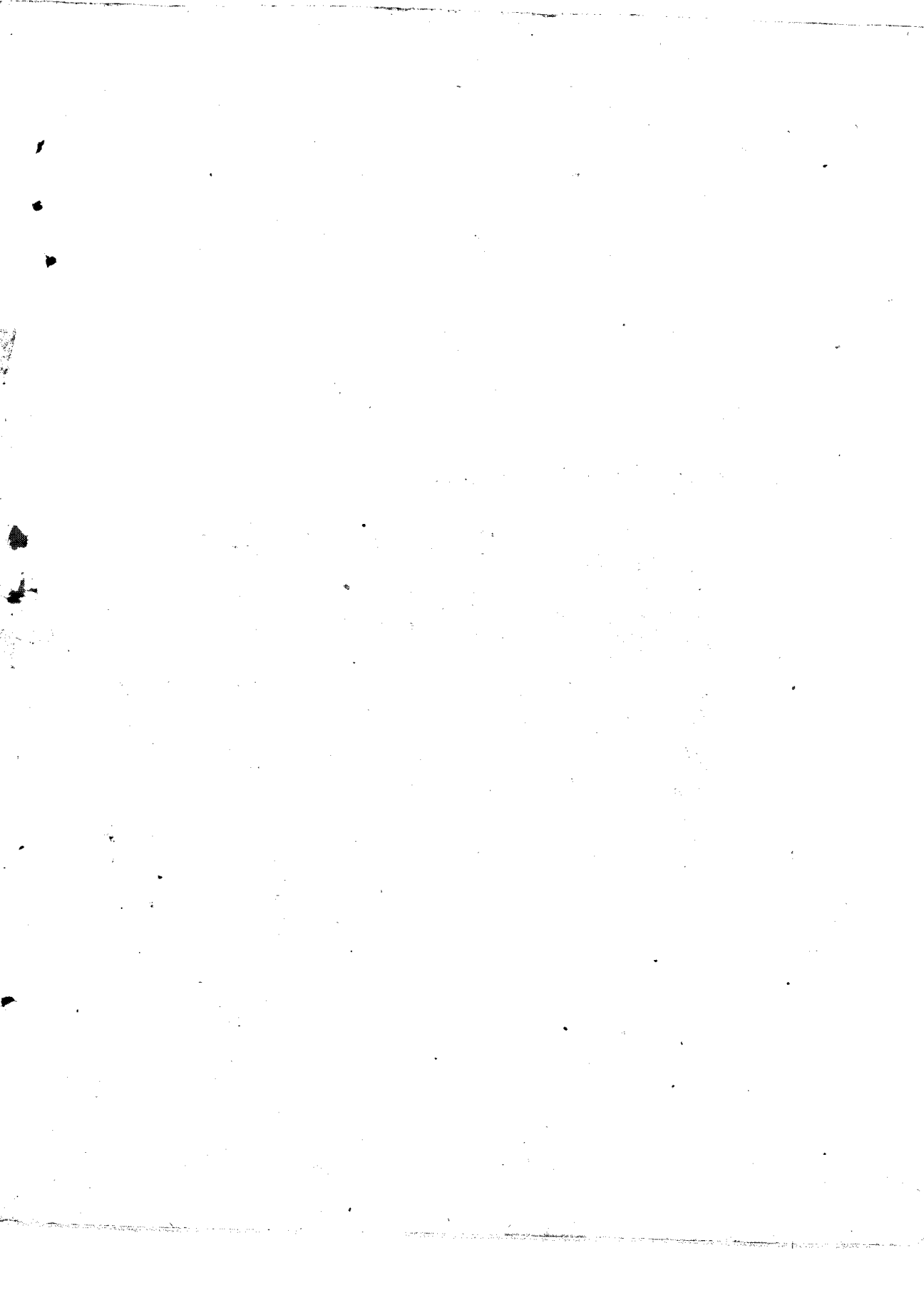
ضمیمہ نظام نامہ اصول محاکمات

بتدیل مادہ (۲۹) :

حقوق شخصیکہ در ضمن دعاوی مرجوعہ این محاکم واقع میشود
بمحاکم موصوفہ فیصلہ گردیدہ دوبارہ بمحاکم عدلیہ مراجعت کردہ
نیتوانند، و ہر گاہ مدعی از ثبوت عاجز آمدہ، بر اسے
مدعی علیہ، رجوع یابن شود، و مدعی طلب کند محاکم
سو کند دادہ سے توازنہ

۲۵، نور ۱۳۰۶

ضمیمہ نظامنامہ اصول محاکمات

جزائریہ مامورین

تبدیل مادہ (۲۸):

— ۱ —

مامورینی کہ از روی یک جرم تحت محاکمہ گرفته شوند مطابق اختیار اسقے کہ در اثنا سے وقوع جرم در نظامنامہ نشان داده شده است بازخواست کرده میشوند ، اگر از روی یک جرم قبل از نشر نظامات موجود تحت محاکمہ آمدہ باشند در منصورت اعتبارات نشان به نظر وقت گرفته و اتہام نشان مطابق اختیارات مذکورہ تعیین کرده میشود .

و نیز مامورینیکہ از یک شعبہ بدگیر شعبہ تبدیل و یا ترفیع میکنند ہر گاہ نسبت باموریت سابقہ نشان تحت محاکمہ پایندہ است و دعوی محاکمہ آن انظر باموریت سابقہ نشان بجا کہ معتقد

زمان اسبق آنها اجرا میشود .

۱۲ - کسانی که قرار فیصله محاکم مامورین و مجالس مشوره
محکوم بچیز میشوند قبل از دادن فیصله و دست
کردن محکوم را به مجریتش رؤسای محاکم و مجالس
مذکوره ذریعه کتب و اگر وقت مساعد نباشد به ذریعه
تلفون به فرماندهی محلی اخبار نموده قدر کفایت
پولیس را جلب و مامور متبهم را بهمه حال بهمه توقیف
سپرد پولیس کرده رسید گرفته بعد فیصله را بوزارت
متعلقه آن ارسال میدارند . تو ماندانی نظر باطلا
تلفون فوراً نفری فرستاده ثانی از محاکم
سندرسی اطلاع میگردد .

مورخه ۱۹ مین ۱۳۰۵

